

**АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ПІВДЕННО-ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ
ВІДДІЛЕННЯ
АНТИМОНОПОЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ**

**РІШЕННЯ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ**

23 червня 2022 року

Хмельницький

№ 72/45-р/к

Справа № 72/27-22

Про порушення законодавства про захист економічної конкуренції

Могилів-Подільське міське комунальне підприємство «Водоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи ██████████) (далі – Могилів-Подільське МКП «Водоканал», Підприємство) з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) займало монопольне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») з часткою 100,0 відсотків.

За відсутності конкуренції на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення споживачі не мають альтернативних джерел придбання зазначених послуг.

У період з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) Могилів-Подільське МКП «Водоканал» уклало договори з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи - населення) та договори з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) (фізичні особи – населення у багатоквартирних будинках), які не відповідали умовам Типового договору з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та Типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), які затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (які були укладені до 04.02.2022 року, тобто до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85).

За результатами розгляду справи № 72/27-22 такі дії Могилів-Подільського МКП «Водоканал» визнано зловживанням монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») порушенням

законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції» - зловживання монопольним становищем на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На Могилів-Подільське МКП «Водоканал» накладено штраф у розмірі 68 000 гривень.

Адміністративна колегія Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України, розглянувши матеріали справи № 72/27-22 про порушення Могилів-Подільським МКП «Водоканал» законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», та подання Відділу досліджень і розслідувань в Вінницькій області з попередніми висновками у справі № 72/27-22 від 23.05.2022 № 72-03/75-п,

ВСТАНОВИЛА :

1. ПРОЦЕСУАЛЬНІ ДІЇ

- (1) Відділом досліджень і розслідувань в Вінницькій області Південно-західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (далі – Відділення) здійснено дослідження ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на виконання доручення Антимонопольного комітету України від 02.11.2021 року № 13-01/1044.
- (2) Розпорядженням адміністративної колегії Відділення від 15.07.2022 № 72/34-рп/к розпочато розгляд справи № 72/27-22 за ознаками вчинення Могилів-Подільським міським комунальним підприємством «Водоканал» (далі – Могилів-Подільське МКП «Водоканал», Підприємство) порушення законодавства про захист економічної конкуренції, що передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції” – зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільського Вінницької області (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.
- (3) Листом від 18.07.2022 № 72-02/1444 розпорядження адміністративної колегії Відділення від 15.07.2022 № 72/34-рп/к надіслане Відповідачеві.
- (4) Листом від 23.05.2023 № 72-02/1057 Могилів-Подільському МКП «Водоканал» направлено копію подання з попередніми висновками у справі № 72/27-22 від 23.05.2022 № 72-03/75-п.
- (5) Могилів-Подільське МКП «Водоканал» листом від 12.06.2023 № 345 надало Відділенню відповідну інформацію на подання з попередніми висновками у справі № 72/27-22.
- (6) Листами від 19.06.2023 № 376 та б/д і б/н (вх. № 72-01/1801 від 20.06.2023) Могилів-Подільське МКП «Водоканал» надало Відділенню додаткову інформацію на подання з попередніми висновками у справі № 72/27-22.

2. ВІДПОВІДАЧ

- (7) Могилів-Подільське міське комунальне підприємство «Водоканал» є юридичною особою.
- (8) Місцезнаходження юридичної особи: [REDACTED]. Ідентифікаційний код юридичної особи [REDACTED].
- (9) Розпорядженням Вінницької обласної державної адміністрації №251 від 28 березня 2018 року Могилів-Подільському МКП «Водоканал» видано безстрокову ліцензію на право провадження господарської діяльності з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (10) Могилів-Подільське МКП «Водоканал» є суб'єктом господарювання у розумінні статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції".

3. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ

- (11) Відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії», природна монополія - стан товарного ринку, при якому задоволення попиту на цьому ринку є більш ефективним за умови відсутності конкуренції внаслідок технологічних особливостей виробництва (у зв'язку з істотним зменшенням витрат на виробництво на одиницю товару в міру збільшення обсягів виробництва), а товари (послуги), що виробляються суб'єктами природних монополій, не можуть бути замінені у споживанні іншими товарами (послугами), у зв'язку з чим попит на цьому товарному ринку менше залежить від зміни цін на ці товари (послуги), ніж попит на інші товари (послуги).
- (12) Згідно з статтею 5 Закону України «Про природні монополії» регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (13) Могилів-Подільське МКП «Водоканал» у розумінні статті 1 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природних монополій.
- (14) Підприємство надає послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на підставі виданої йому ліцензії.
- (15) Постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 затверджено Правила надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення і типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (у редакції від 05.07.2019 року) (далі – Правила).
- (16) Даними Правилами затверджений Типовий договір з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі - Типовий договір).
- (17) Також даними Правилами затверджено і Типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) (далі – Типовий договір без обслуговування внутрішньобудинкових систем).
- (18) У відповідності зі статтею 1 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" комунальні послуги – результат господарської діяльності, спрямованої на забезпечення умов проживання та/або перебування осіб у житлових і нежитлових приміщеннях, будинках і спорудах, комплексах будинків і споруд відповідно до нормативів, норм, стандартів, порядків і правил, що здійснюється на підставі відповідних договорів про надання житлово-комунальних послуг.
- (19) Статтею 1 даного Закону також визначено, що індивідуальний споживач - фізична або юридична особа, яка є власником (співвласником) нерухомого майна, або за згодою власника інша особа, яка користується об'єктом нерухомого майна і отримує житлово-

комунальну послугу для власних потреб та з якою або від імені якої укладено відповідний договір про надання житлово-комунальної послуги.

- (20) Частиною першою статті 12 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" передбачено, що надання житлово-комунальних послуг здійснюється виключно на договірних засадах.
- (21) Частиною 2 статті 12 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" передбачено, що Договори про надання житлово-комунальних послуг укладаються відповідно до типових або примірних договорів, затверджених Кабінетом Міністрів України або іншими уповноваженими законом державними органами відповідно до закону. Договори про надання комунальних послуг можуть затверджуватися окремо для різних моделей організації договірних відносин (індивідуальний договір, індивідуальний договір з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем, колективний договір) та для різних категорій споживачів (індивідуальний споживач (співвласник багатоквартирного будинку, власник будівлі, у тому числі власник індивідуального садибного житлового будинку), колективний споживач).
- (22) Правилами передбачено, що надання послуг здійснюється виключно на договірних засадах, послуги надаються споживачеві згідно з умовами договору, що укладається відповідно до типових договорів про надання комунальних послуг з урахуванням вимог Закону України "Про житлово-комунальні послуги".
- (23) Частина 2 статті 13 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" передбачає, що виконавець комунальної послуги, який займає монополіне становище на ринку, за наявності у нього технічних можливостей надання комунальної послуги не вправі відмовити в укладенні відповідного договору споживачеві чи іншій особі, яка відповідно до договору або закону укладає такий договір в інтересах споживача, якщо інше не передбачено законом.
- (24) Частиною 3 статті 13 даного Закону передбачено, що договір про надання комунальних послуг укладається строком на один рік. Якщо за один місяць до закінчення зазначеного строку жодна із сторін не повідомить письмово другу сторону про відмову від договору, договір вважається продовженим на черговий однорічний строк.
- (25) Відповідно до пункту 8 Правил надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (далі – Правила надання), послуги надаються споживачеві згідно з договором, що оформляється на основі типового договору про надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.
- (26) Тобто, відповідно до пункту 8 Правил, послуги надаються споживачеві згідно з договором, що оформляється на основі Типового договору.
- (27) Відповідно до абзацу 4 частини четвертої статті 179 Господарського кодексу України, при укладенні господарського договору на основі типового договору, затвердженого Кабінетом Міністрів України, сторони не можуть відступати від змісту типового договору, але мають право конкретизувати його умови.
- (28) Статтею 8 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" передбачено, що виконавець комунальної послуги зобов'язаний готувати та укладати із споживачем договори про надання комунальних послуг з визначенням відповідальності за дотримання умов їх виконання згідно з типовим договором.
- (29) Таким чином, Законом України "Про житлово-комунальні послуги", Правилами та Правилами надання передбачено надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на основі типового договору.
- (30) Згідно з статтею 638 Цивільного кодексу України істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

- (31) Відповідно до статті 6 Цивільного Кодексу України сторони в договорі не можуть відступити від положень актів цивільного законодавства, якщо в цих актах прямо вказано про це, а також у разі, якщо обов'язковість для сторін положень актів цивільного законодавства випливає з їх змісту або із суті відносин між сторонами.
- (32) Частиною 3 статті 12 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" визначено, що істотними умовами договору про надання житлово-комунальної послуги є:
- 1) перелік послуг;
 - 2) вимоги до якості послуг;
 - 3) права і обов'язки сторін;
 - 4) відповідальність сторін за порушення договору;
 - 5) ціна послуги;
 - 6) порядок оплати послуги;
 - 7) порядок і умови внесення змін до договору, в тому числі щодо ціни послуги;
 - 8) строк дії договору, порядок і умови продовження його дії та розірвання.
- (33) Типові договори містять розділи:
1. "Предмет договору";
 2. " Розмір плати за послуги";
 3. " Облік та порядок оплати послуг";
 4. "Права та обов'язки сторін";
 5. "Відповідальність сторін";
 6. " Порядок обмеження (припинення) надання послуг";
 7. " Порядок оформлення претензій";
 8. "Форс - мажорні обставини";
 9. " Особливі умови та строк дії договору";
 10. "Інші умови";
 11. "Адреси та реквізити сторін".
- (34) Отже, відповідно до вимог чинного законодавства, укладені договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення повинні відповідати умовам типових договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690.
- (35) Постановою Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85 внесено зміни до Постанови Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690, яка набрала чинності з дня її опублікування, тобто з 04.02.2022 року.
- (36) Зокрема, внесено зміни в Типові договори, зокрема, анульовано Типовий договір з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) та затверджено типовий договір про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення та типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення.
- (37) Даною постановою затверджені наступні договори:
- Типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем;
 - Типовий індивідуальний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - Типовий договір з власником (користувачем) будівлі (приміщення у будівлі) про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;
 - Типовий договір з колективним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення;

- Типовий колективний договір про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4. ВИЗНАЧЕННЯ РИНКУ ТА СТАНОВИЩА СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ НА РИНКУ

- (38) Аналіз та дослідження становища Могилів-Подільського МКП «Водоканал» на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення здійснювався відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єкта господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованої в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за №317/6605 (далі – Методика).
- (39) Згідно з пунктом 2.2 Методики, етапи визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання, їх кількість та послідовність проведення можуть змінюватись залежно від фактичних обставин, зокрема особливостей товару, структури ринку, обсягів наявної інформації щодо ринку тощо.

4.1 Визначення об'єкта аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку

- (40) Відповідно до пункту 3.1 Методики, об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є: суб'єкт господарювання; група суб'єктів господарювання; конкретний товар (продукція, роботи, послуги), який випускається, постачається, продається, придбавається (використовується, споживається) цим (цими) суб'єктом (суб'єктами господарювання).
- (41) **Об'єктами аналізу є:**
 - суб'єкт господарювання – Могилів-Подільське МКП «Водоканал»;
 - товар - послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.2. Визначення переліку товарів та основних продавців, покупців цих товарів, щодо яких визначається монопольне (домінуюче) становище

- (42) За визначенням у статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» товаром є будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права (зокрема цінні папери).
Споживачами послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є фізичні особи, які отримують зазначені послуги.

4.3 Визначення товарних меж ринку

- (43) Відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», товар – будь-який предмет господарського обороту, в т.ч. продукція, роботи, послуги, документи, що підтверджують зобов'язання та права
- (44) Пунктом 1.3 Методики визначено ринок товару (товарний ринок) – сфера обороту товару (взаємозамінних товарів), на який протягом певного часу і в межах певної території є попит і пропозиція.
- (45) Пунктом 5.1 Методики визначено, що товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.

- (46) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення надаються Могилів-Подільським МКП «Водоканал» на платній основі, а отже є товаром.
- (47) Відповідно до статті 5 Закону України «Про природні монополії» централізоване водопостачання та централізоване водовідведення віднесені до сфери діяльності суб'єктів природних монополій і підпадає під державне регулювання регулюється діяльність суб'єктів природних монополій у сферах, зокрема, централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (48) Послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення не мають товарів-замінників, а необхідною умовою отримання даних послуг є приєднання внутрішньобудинкових систем водопостачання та водовідведення об'єктів споживачів до водопровідних мереж ліцензіата, споживачі послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за звичайних умов не можуть легко перейти від споживання одного товару до споживання іншого.
- (49) Таким чином, **товарними межами ринку** є послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.

4.4 Визначення територіальних (географічних) меж ринку

- (50) Відповідно до вимог Методики територіальні межі ринку визначаються шляхом установлення мінімальної території, за межами якої з точки зору споживача придбання товарів є неможливим або недоцільним.
- (51) При визначенні територіальних меж ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення враховано мінімальну територію, за межами якої отримання споживачами даних послуг є неможливим у зв'язку з відсутністю діючих водопровідних та каналізаційних мереж.
- (52) Характерною особливістю послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є неможливість переміщення попиту географічно, оскільки необхідною умовою отримання даних послуг є наявність діючих мереж.
- (53) Отримання послуг централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можливе лише у суб'єкта господарювання, який провадить діяльність з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення на певній території.
- (54) Листом від 05.01.2022 № 4 Могилів-Подільське МКП «Водоканал» повідомило Відділення про те, що ним надаються послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області.
- (55) Територіальними межами ринку є територія м. Могилів-Подільський Вінницької області, де розташовані діючі мережі Підприємства, оскільки отримання цих послуг за межами діючих мереж та обладнання є неможливим і будівництво альтернативних мереж потребує значних фінансових витрат.
- (56) Отже, **територіальними межами ринку** послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення є територія в межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал»).

4.5 Проміжок часу, стосовно якого має визначатись становище суб'єктів господарювання на ринку – часові межі ринку

- (57) Відповідно до Методики часові межі ринку визначаються як проміжок часу (як правило - рік), протягом якого відповідна сукупність товарно-грошових відносин між

продавцями (постачальниками, виробниками) і споживачами утворює ринок товару із сталою структурою.

- (58) Ринок, на якому на протязі певного часу діє один і той самий склад продавців та покупців, може розглядатись, як ринок товару із сталою структурою.
- (59) У територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) склад продавців (надавачів послуг) не змінювався, тобто структура даного ринку є сталою.
- (60) Могилів-Подільське МКП «Водоканал» листом від 05.01.2022 № 4 (вх. № 72-01/88 від 11.01.2022) надало копії договорів з фізичними особами, які є типовими для споживачів Підприємства і які були укладені зі споживачами у 2021 році.
- (61) Таким чином, **часовими межами ринку** послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення визначено період: з січня 2021 року по березень 2023 року (включно).

4.6 Розрахунок частки суб'єктів господарювання на ринку

- (62) Відповідно до пункту 9.1. Методики потенційними конкурентами вважаються такі суб'єкти господарювання: які мають матеріально-технічну базу, кадри, технології тощо, але з різних причин не реалізують ці можливості, які виготовляють товари (товарні групи), що складають товарні межі ринку, але не реалізують їх на відповідному ринку; нові суб'єкти господарювання, які можуть вступити на ринок.
- (63) Споживачі послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення можуть отримувати зазначені послуги тільки у суб'єкта природної монополії, а відповідно до статті 1 Закону України «Про природні монополії» - конкуренція на ринках природних монополій є неможливою.
- (64) Внаслідок технологічних особливостей послуг централізованого водопостачання та водовідведення, а також враховуючи те, що ринок надання послуг з централізованого водопостачання та водовідведення є монополізованим, конкуренція на ньому відсутня.
- (65) Отже, враховуючи, що Підприємство є суб'єктом природної монополії на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області та з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) займало монополієне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») з часткою 100,0 відсотків.

4.7 Визначення потенційних конкурентів

- (66) В ході дослідження встановлено, що альтернативні послуги або замінні послуги відсутні.
- (67) Інші суб'єкти господарювання, які здійснюють господарську діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) відсутні.
- (68) Таким чином, надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в зоні розташування власних та експлуатованих мереж, що перебували у власності чи користуванні Могилів-Подільського МКП «Водоканал» здійснюється лише виключно Могилів-Подільським МКП «Водоканал».

4.8 Визначення бар'єрів для вступу (виходу) на ринок

- (69) Бар'єри вступу на ринок - обставини, що перешкоджають новим суб'єктам господарювання почати конкурувати на рівних із суб'єктами господарювання, що вже діють на певному товарному ринку.
- (70) На сьогоднішній день Підприємство здійснює діяльність з надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Підприємства) та відповідно до частини першої статті 5 Закону України «Про природні монополії» є суб'єктом природної монополії.
- (71) Отже, для вступу нових суб'єктів господарювання на ринок послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення існують фактори економічного і організаційного характеру, пов'язані з технологічними особливостями діяльності на ринку, необхідними для наявності у суб'єкта господарювання водопровідних і каналізаційних мереж або організація використання вже збудованої, що унеможливорює вступ потенційних конкурентів на зазначений ринок.

4.9 Установлення монопольного (домінуючого) становища

- (72) Відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» суб'єкт господарювання займає монопольне становище на ринку товару, якщо на цьому ринку у нього немає жодного конкурента.
- (73) Таким чином, згідно з дослідженням ринку, проведеним відповідно до Методики, Могилів-Подільське МКП «Водоканал» є суб'єктом природної монополії на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) займало монопольне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») з часткою 100,0 відсотків.

5. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

- (74) Листом від 05.01.2022 № 4 (вх. № 72-01/88 від 11.01.2022) Підприємство надало Відділенню копії договорів з фізичними особами для споживачів Підприємства:
 - індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (№ [REDACTED]), № [REDACTED]),
 (далі – Договір - 1);
 - договори з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) (б/н [REDACTED]) (далі – Договір - 2), які були укладені зі споживачами (фізичними особами – населенням).
- (75) В результаті аналізу Договорів - 1 та Договорів - 2 відповідно до умов Типового договору, встановлено наступне.
- (76) **Договір - 1:**
- (77) **Розділ 2 «Розмір плати за послуги»:**
 Пунктом 2.10 даного розділу передбачено, що розрахунковим періодом для оплати послуг є календарний місяць. Оплата послуг здійснюється не пізніше 20 числа місяця, що настає за розрахунковим періодом, якщо інше не визначено договором.

- (78) В даному Розділі відсутні положення щодо виставлення виконавцем рахунків споживачам у паперовому та електронному вигляді.
- (79) При цьому, Типовим договором передбачено, що рахунки на оплату послуг формуються виконавцем на основі показань вузла (вузлів) комерційного обліку відповідно до Закону України "Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання" та надаються споживачеві (його представникові) не пізніше ніж за 10 календарних днів до граничного строку внесення плати за послуги.
- (80) Рахунки надаються у паперовому вигляді. За згодою споживача рахунки можуть надаватися в електронному вигляді, зокрема шляхом доступу до електронних систем обліку розрахунків. Рахунки надаються споживачеві на безоплатній основі.
- (81) Отже, в Договорі - 1 відсутні зобов'язання Підприємства виставляти рахунки споживачам у паперовому та електронному вигляді, що є обов'язковим відповідно вимог Типового договору, що в свою чергу може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (82) Не виставлення Підприємством споживачам рахунків у паперовому та електронному вигляді за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення може призвести до того, що споживач не буде бачити суму, нараховану йому Підприємством до оплати за послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення, і об'єм нарахованих послуг з централізованого водопостачання і водовідведення, які йому нараховано до оплати, що в свою чергу може призвести до ущемлення інтересів споживачів.
- (83) Ущемлення в даному випадку проявляється в тому, що споживач не буде розуміти за що саме і яку суму він оплачує за послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення.
- (84) Також в Договорі - 1 відсутній пункт, який передбачений Типовим договором, а саме - зняття показань вузла (вузлів) комерційного обліку здійснюється щомісяця виконавцем у присутності споживача або споживачем та надаються виконавцеві у строк __ одним з таких способів, як - телефоном, факсом, або в інший спосіб, доведений до відома споживача, та зазначаються у рахунку на оплату послуг, крім випадків, коли зняття показань здійснюється виконавцем за допомогою систем дистанційного зняття показань.
- (85) Зазначене призведе до того, що у разі відсутності інформації про показники приладів обліку від споживача (з незалежних від нього обставин), виконавець не буде зобов'язаний їх зняти у відповідному періоді, що, у свою чергу, може призвести до недостовірного обліку та нарахування оплати за спожиті послуги.
- (86) Окрім цього, в Договорі - 1 відсутній пункт, передбачений Типовим договором, стосовно того, що виконавець послуг зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі __ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.
- (87) Відповідно до частини другої статті 26 Закону України "Про житлово-комунальні послуги" послуги або управитель багатоквартирного будинку зобов'язаний самостійно здійснити перерахунок вартості комунальної послуги або послуги з управління багатоквартирним будинком за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або невідповідної якості, а також сплатити споживачу неустойку (штраф, пеню) у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.
- (88) Згідно з пунктом 28 Правил - у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок розміру плати відповідно до визначеного законодавством порядку та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.
- (89) Підпунктом 12 пункту 42 Правил передбачено, що виконавець зобов'язаний забезпечити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в

повному обсязі або неналежної якості, а також виплату споживачеві неустойки (штрафу, пені) у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.

- (90) Таким чином, положеннями чинного законодавства визначено обов'язок, а не право Підприємства сплатити споживачеві неустойку (штраф, пеню) від суми здійсненого перерахунку вартості послуги та визначити її розмір у Договорі - 1.
- (91) Отже, відсутність даних пунктів в Договорі - 1 позбавляє Споживача можливості належним чином взаємодіяти з Підприємством з приводу якості та порядку отримання послуг та проведення перерахунків розміру оплати за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі неналежного надання або ненадання цих послуг.
- (92) **Розділ 3 «Права та обов'язки сторін Договору - 1»:**
- (93) Відсутні пункти зобов'язань Виконавця, які передбачені Типовим договором, а саме:
- щодо вирішення питань, пов'язаних з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);
 - щодо відшкодування збитків, завданих юридичним і фізичним особам внаслідок порушення вимог законодавства у сфері питної води, питного водопостачання та централізованого водовідведення, що сталося з його вини;
 - щодо вжиття заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг у строки, встановлені законодавством;
 - щодо своєчасного реагування на виклики споживачів, підпис актів-претензії, ведення облік вимог (претензій) споживачів у зв'язку з порушенням порядку надання послуг;
 - щодо своєчасного проведення за власний рахунок робіт з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;
 - щодо відшкодування збитків, завданих майну, шкоду, заподіяну життю або здоров'ю споживача внаслідок неналежного надання або ненадання послуги та незаконного проникнення в належне йому житлове приміщення (інший об'єкт нерухомого майна).
- (94) **Договір - 2:**
- (95) **Розділ «Облік та порядок оплати послуг»:**
- (96) Пунктом 28 даного розділу передбачено, що у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України.
- (97) Однак, Типовим договором без обслуговування внутрішньобудинкових систем передбачено, що у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок вартості послуги у порядку, затвердженому Кабінетом Міністрів України, та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у розмірі __ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.
- (98) Таким чином, Підприємство може уникати зобов'язання щодо оплати споживачу неустойку (штраф, пеню) у розмірі __ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги.
- (99) **Розділ «Права і обов'язки сторін»:**
- (100) В даному розділі в підрозділі «Виконавець зобов'язаний» відсутні пункти, передбачені Типовим договором без обслуговування внутрішньобудинкових систем щодо зобов'язань виконавця, а саме:
- щодо вирішення питань, які пов'язані з порушенням функціонування систем централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (аварійні ситуації), відповідно до плану оперативних дій із забезпечення споживачів питною водою у відповідному населеному пункті (районі);
 - щодо вжиття заходів до ліквідації аварій, усунення порушень якості послуг у строки, встановлені законодавством;

- щодо виплати споживачеві штрафу за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі __ відсотків середньомісячної плати за послугу за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12, за фактичний час споживання послуги) за кожен день такого перевищення;
 - щодо своєчасного реагування на виклики споживачів, підписання актів-претензій, ведення обліку вимог (претензій) споживачів у зв'язку з порушенням порядку надання послуг;
 - щодо своєчасного проведення за власний рахунок роботи з усунення виявлених неполадок, пов'язаних з наданням послуг, що виникли з його вини;
 - щодо здійснення розподілу загальнобудинкового обсягу послуг між споживачами у передбаченому законодавством та договором порядку.
- (101) Таким чином, відсутність в даному розділі пунктів, які передбачені Типовим договором без обслуговування внутрішньобудинкових систем призводить до того, що Підприємство суттєво звузило коло своїх обов'язків у порівнянні з обов'язками, покладеними на Виконавця Типовим договором, що призвело до суттєвого обмеження можливості споживача вимагати від Виконавця дотримання зобов'язань останнього, як передбачено чинним законодавством України.
- (102) Також в даному розділі в підрозділі «Виконавець зобов'язаний» не зазначено розмір відсотку неустойки (штрафу, пені) суми здійсненого перерахунку вартості послуги, які Виконавець зобов'язаний сплатити споживачу при здійсненні перерахунку вартості послуг за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг.
- (103) Відсутність відсотків призводить до того, що фактично Виконавець за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг не буде сплачувати споживачу неустойку (штраф, пеню) суми здійсненого перерахунку вартості послуги.
- (104) **Договір - 1 та Договір - 2:**
- (105) Також в Договорах - 1 та Договорах - 2 наявні наступні відмінності порівняно з Типовим договором та Типовим договором без обслуговування внутрішньобудинкових систем.
- (106) Пунктом 2.5 Розділ 2 «Розмір плати за послуги» Договору - 1 та пунктом 27 Розділу «Облік та порядок оплати послуг» Договору - 2 передбачено, що у разі несвоєчасного здійснення платежів за послуги споживач сплачує пеню в розмірі 0,01 відсотка суми боргу за кожен день прострочення, 3 % річних та інфляційні нарахування за увесь час прострочення оплати.
- (107) Необхідно зауважити, що Типовим договором та Типовим договором без обслуговування внутрішньобудинкових систем взагалі не передбачена вимога щодо оплати споживачем 3% річних та інфляційні нарахування за весь час прострочення оплати при несвоєчасному здійсненні споживачем плати за послуги.
- (108) Типовим договором та Типовим договором без обслуговування внутрішньобудинкових систем лише передбачено, що у разі несвоєчасного здійснення платежів за послуги споживач сплачує пеню в розмірі __ відсотків, але не більш як 0,01 відсотка суми боргу за кожен день прострочення. Пеня не нараховується за умови наявності заборгованості держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявності у споживача заборгованості з оплати праці, підтвердженої належним чином.
- (109) Отже, зазначене положення суттєво обмежує права споживача та може призвести до надмірних витрат на користь Підприємства та те, що споживач від незалежних від нього обставин (заборгованість держави за надані населенню пільги та житлові субсидії та/або наявність у споживача заборгованості з оплати праці) також може нести додаткові витрати на користь Підприємства.
- (110) В Розділі 3 «Права та обов'язки сторін Договору -1 відсутній пункт, який передбачений Типовим договором, а саме - споживач має право на отримання від виконавця штрафу за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі __

відсотків середньомісячної плати за послугу за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12, за фактичний час споживання послуги) за кожну добу такого перевищення.

- (111) В Розділі «Права і обов'язки сторін» в підрозділі «Споживач має право» Договору -2 відсутній пункт, передбачений Типовим договором без обслуговування внутрішньобудинкових систем, а саме те, що споживач має право на отримання від виконавця штрафу за перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт у розмірі __ відсотків середньомісячної плати за послугу за попередні 12 місяців (якщо попередніх місяців нараховується менш як 12, за фактичний час споживання послуги) за кожну добу такого перевищення.
- (112) Тобто, у разі перевищення нормативних строків проведення аварійно-відновних робіт Підприємство не буде сплачувати споживачеві штраф за кожну добу такого перевищення.
- (113) Таким чином, відсутність даного пункту у Договорі - 1 та Договорі - 2 може призвести до ущемлення інтересів Споживача.
- (114) Укладання Підприємством зі споживачами договорів, зміст яких не відповідає положенням Типових договорів, може призвести до ущемлення інтересів споживачів, зокрема, внаслідок самоусунення Підприємства від виконання покладених на нього, як на виконавця послуг, зобов'язань (щодо сплати споживачу неустойки у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості).
- (115) В умовах конкуренції покладення фінансових санкцій за неналежне виконання обов'язків лише на одну сторону було б неможливим, оскільки споживачі мали б змогу обрати інше підприємство - надавача відповідних послуг, який при укладанні договорів дотримувався б вимог законодавства України.
- (116) Типові договори є формою регулювання договірних відносин у сфері господарювання, вони застосовуються для спрощення процесу укладання конкретних договорів та визначення бажаної, з точки зору держави, моделі договірної зобов'язання. Головною ознакою типових договорів є їх обов'язковість.
- (117) Такі дії Підприємства порушили законні інтереси споживачів, які є незахищеними за відсутності ефективно функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією на ринку. Така поведінка була б неможлива за умови існування значної конкуренції на ринку надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах території м. Могилів-Подільський Вінницької області.
- (118) Якщо припустити наявність конкуренції на ринках централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в межах м. Могилів-Подільський Вінницької області, дії Могилів-Подільського МКП «Водоканал», направлені на ущемлення інтересів споживачів були б неможливими, оскільки, маючи альтернативу у виборі виконавця послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, потенційний споживач не набував би статусу Споживача Підприємства, якщо такий статус міг би призвести до ущемлення його інтересів, як споживача, а набував би статусу Споживача іншого виконавця зазначених послуг, який би забезпечив дотримання законних прав та інтересів своїх споживачів.
- (119) Дії Могилів-Подільського МКП «Водоканал» стосовно укладення договорів з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи - населення) та договорів з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) (фізичні особи – населення у багатоквартирних будинках), (які були укладені до 04.02.2022 року, тобто до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85), які не відповідають умовам Типового договору та Типового договору без обслуговування внутрішньобудинкових систем є порушенням законодавства про

захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першої статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції” – зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

- (120) Листом від 31.10.2022 №289 Підприємство надало Відділенню копії індивідуальних договорів про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі –Індивідуальний договір).
- (121) В результаті їх аналізу відповідно до вимог типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (далі –Типовий індивідуальний договір), Відділенням встановлені наступні відмінності.
- (122) В розділі «Предмет договору» Індивідуального договору відсутній пункт, передбачений Типовим індивідуальним договором, а саме: зняття показань засобів вимірювальної техніки вузла (вузлів) розподільного обліку послуги з централізованого водопостачання щомісяця здійснюється споживачем, крім випадків, коли зняття таких показань здійснюється виконавцем за допомогою системи дистанційного зняття показань.
- (123) У разі коли зняття показань здійснює споживач, він щомісяця з _____ по _____ число передає показання вузлів розподільного обліку водопостачання виконавцю в один з таких способів:
- за номером телефону, зазначеним у розділі “Реквізити виконавця” цього договору; на адресу електронної пошти, зазначену в розділі “Реквізити виконавця” цього договору;
 - через електронну систему обліку розрахунків споживачів, зазначену в розділі “Реквізити виконавця” цього договору; інші засоби повідомлення, що зазначаються у розділі “Реквізити виконавця” цього договору.
- (124) Відсутність даного пункту в Індивідуальному договорі позбавляє споживача можливості передавати показання приладів обліку води, що в свою чергу може вплинути на вартість послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення.
- (125) Пунктом 27 розділу «Предмет договору» Індивідуального договору зазначено, що Виконавець повідомляє споживачу про час та дату контрольного зняття показань засобів вузла (вузлів) розподільного обліку не менше ніж за 15 днів.
- (126) Однак, Типовим Індивідуальним договором передбачено, що Виконавець повідомляє споживачу про час та дату контрольного зняття показань засобів вузла (вузлів) розподільного обліку не менше ніж за 15 днів у спосіб _____.
- (127) Таким чином, Підприємство не вказало в який спосіб повідомляє споживача про час та дату контрольного зняття показань засобів вузла (вузлів) розподільного обліку, що в свою чергу ущемляє інтереси споживача тим, що споживач буде не повідомлений про час та дату контрольного зняття показань засобів вузла (вузлів) розподільного обліку, що в свою чергу не дасть змогу Підприємству здійснити контрольного зняття показань засобів вузла (вузлів) розподільного обліку у присутності споживача.
- (128) Таким чином, укладені Могилів-Подільським МКП «Водоканал» індивідуальні договори про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення за період з січня 2021 року по березень 2023 року також не відповідають умовам Типового індивідуального договору, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів.

- (129) Відділенням також встановлено, що Могилів-Подільським МКП «Водоканал» на сайті Могилів-Подільської міської ради - <https://mpmr.gov.ua> розміщено повідомлення від 01.03.2023 року про публічну пропозицію (оферту) Могилів-Подільським МКП «Водоканал» про укладення Типового індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, який є публічним договором приєднання.
- (130) Листом від 17.08.2022 № 227 (вх. № 72-01/1107 від 25.08.2022) Підприємство повідомило Відділення про те, що у період з січня 2021 року по 17.08.2022 до Підприємства не надходили звернення і скарги від споживачів щодо надання послуг згідно положень укладених договорів.
- (131) В даному листі Підприємство зазначило, що за періоди з січня 2021 року по грудень 2021 року та з січня 2022 року по 17.08.2022 відсутні випадки ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості споживачам та перерахунки вартості послуг не здійснювалися.
- (132) Однак, пояснення того, що у Підприємства відсутні випадки ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг споживачам, не спростовує те, що в Договорі-1 та Договорі -2 відсутній пункт, який передбачений Типовим договором, стосовно того, що виконавець послуг зобов'язаний самостійно здійснювати перерахунок вартості послуг за період ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості послуг, а також сплачувати неустойку (штраф, пеню) у розмірі __ відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги. При цьому споживачі не мають можливості навіть заявляти право на перерахунок вартості послуг, оскільки воно відсутнє в укладених договорах.
- (133) Також дане пояснення Підприємства не спростовує того, що в Договорі -1 та в Договорі -2 відсутнє зазначення безпосередньо розміру відсотків суми здійсненого Споживачу перерахунку вартості послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення (у разі ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості), так як споживач повинен бути обізнаним у розмірі відсотків суми здійсненого перерахунку вартості послуги, які він має право отримати відповідно до вимог чинного законодавства.
- (134) Згідно з пунктом 28 Правил - у разі ненадання послуг, надання їх не в повному обсязі або неналежної якості виконавець проводить перерахунок розміру плати відповідно до визначеного законодавством порядку та сплачує споживачеві неустойку (штраф, пеню) у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.
- (135) Підпунктом 12 пункту 42 Правил передбачено, що виконавець зобов'язаний забезпечити перерахунок вартості послуг за весь період їх ненадання, надання не в повному обсязі або неналежної якості, а також виплату споживачеві неустойки (штрафу, пені) у порядку та розмірі, визначених законодавством або договором.
- (136) Таким чином, положеннями чинного законодавства визначено обов'язок, а не право Підприємства сплатити споживачеві неустойку (штраф, пеню) від суми здійсненого перерахунку вартості послуги та визначити її розмір у Договорі – 1 і Договорі -2.
- (137) Отже, відсутність даних пунктів позбавляє Споживача можливості бути обізнаним в своїх правах як Споживача послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, та належним чином взаємодіяти з Підприємством з приводу якості та порядку отримання послуг та проведення перерахунків розміру оплати за послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення у разі неналежного надання або ненадання йому Підприємством цих послуг.
- (138) Листом від 31.10.2022 №289 Підприємство повідомило Відділення про наступне.
- (139) З січня 2021 року по грудень 2021 року Підприємством укладено 176 договорів з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійним об'єктом нерухомого майна про надання послуг з централізованого водопостачання та

централізованого водовідведення (фізичні особи-населення) та 65 договорів з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи-населення у багатоквартирних будинках).

- (140) З січня 2022 року по цей час укладено 90 договорів з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійним об'єктом нерухомого майна про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи-населення) та 14 договорів з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи –населення у багатоквартирних будинках).
- (141) Підприємство зазначило, що всі укладені у 2022 році договори є переукладеними – укладеними на виконання змін у законодавстві.
- (142) Датою початку переукладення договорів є дата їх укладення, яка вказана в договорах. Населення поінформоване про необхідність укладення договорів шляхом розміщення на сайті Підприємства інформації.
- (143) Підприємство в даному листі зазначило, що договори укладені лише з тими споживачами, які звертаються про таке укладення. Іншим споживачам послуги надаються по раніше укладеним договорам.
- (144) Підприємство в даному листі зазначило, що враховуючи те, що Підприємство є єдиним надавачем послуг з водопостачання та водовідведення у м. Могилів-Подільський, враховуючи те, що на сьогоднішній день введений військовий стан, Підприємство надає послуги згідно потреби, незважаючи на неукладення (переукладення) договорів. Підприємством ведеться робота щодо роз'яснення необхідності укладення (переукладення) договорів із споживачами.
- (145) Таким чином, наразі, у зв'язку з змінами в законодавстві, Підприємство укладає зі споживачами наступні договори: з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійним об'єктом нерухомого майна про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи-населення) та з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи-населення у багатоквартирних будинках).
- (146) Листом від 12.06.2023 № 345 Могилів-Подільське МКП «Водоканал» повідомило Відділення про те, що Підприємство перебуває у складному фінансовому становищі, непогашенням споживачами заборгованості за спожиті послуги у зв'язку з воєнним станом і втратою доходів.
- (147) Також Підприємство в даному листі зазначило, що 02.03.2023 на офіційному сайті Могилів-Подільської міської ради - <https://mpmr.gov.ua> розміщено публічну пропозицію (оферту) про укладення індивідуального договору про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення. Даний договір є договором приєднання для фізичних або юридичних осіб, які є власниками (співвласниками, користувачами) житлових та нежитлових приміщень в багатоквартирному будинку. З метою ознайомлення споживачів з повідомленням про розміщення інформації на сайті, головам ОССБ направлено повідомлення про ознайомлення мешканців будинків.
- (148) Листом від 19.06.2023 № 376 Підприємство надало Відділенню інформацію про те, що під час розгляду справи Підприємство вжило заходи щодо припинення порушення законодавства про захист економічної конкуренції і укладено зі споживачами договору з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення відповідно до умов Типового договору і повідомлено споживачів про можливість укладення(переукладення) даних договорів.

- (149) В даному листі Підприємство також зазначило про існуючу заборгованість споживачів Підприємству за надані послуги з централізованого водопостачання і централізованого водовідведення та складний фінансовий стан Підприємства.
- (150) Листом б/н та б/д (вх. № 72-01/1801 від 20.06.2023) Могилів-Подільське МКП «Водоканал» надало Відділенню інформацію про те, що дохід від реалізації послуг населенню з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення становить ██████████ грн з ПДВ.

6. ВИСНОВКИ У СПРАВІ

- (151) Таким чином, доказами, зібраними у справі, доведено, а поясненнями Відповідача не спростовано висновок Відділення, про те, що Могилів-Подільське МКП «Водоканал» займаючи у період з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) монопольне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») з часткою 100,0 відсотків, своїми діями, які полягали у укладенні договорів з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи - населення) та договорів з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) (фізичні особи – населення у багатоквартирних будинках) (які були укладені до 04.02.2022 року, тобто до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85), які не відповідають умовам Типового договору та Типового договору без обслуговування внутрішньобудинкових систем, вчинило порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбачене пунктом 2 статті 50, частиною першої статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції”.

7. ВИЗНАЧЕННЯ РОЗМІРУ ШТРАФУ

- (152) Зловживання монопольним (домінуючим) становищем є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції (пункт 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції»).
- (153) Відповідно до абзацу 2 частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» за порушення, визначене пунктом 2 статті 50 цього Закону, накладається штраф у розмірі до десяти відсотків доходу (виручки) суб'єкта господарювання від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) за останній звітний рік, що передував року, в якому накладається штраф.
- (154) Відповідно до копії форми 2 «Звіт про фінансові результати» Підприємства за 2022 рік чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) у 2022 році становив ██████████ тис. грн.
- (155) При визначенні розміру штрафу враховано наступне:
- Підприємством у ході розгляду справи припинено порушення законодавства про захист економічної конкуренції;
 - співпраця під час розгляду справи.

Ураховуючи викладене, керуючись статтями 12, 12¹, 14, 17 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтями 48 і 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції», пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного

комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року № 291/5482, (зі змінами), пунктом 36 Правил розгляду заяв і справ про порушення законодавства про захист економічної конкуренції, затверджених розпорядженням Антимонопольного комітету України від 19 квітня 1994 року за № 5, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 6 травня 1994 року за № 90/299 (у редакції розпорядження Антимонопольного комітету України від 29 червня 1998 року № 169-р) (зі змінами), адміністративна колегія Відділення,

ВИРШИЛА:

1. Визнати, що Могилів-Подільське міське комунальне підприємство «Водоканал» ([REDACTED]) з січня 2021 року по березень 2023 року (включно) займало монопольне становище на ринку послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах території, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») з часткою 100,0 відсотків.

2. Визнати, що дії Могилів-Подільського міського комунального підприємства «Водоканал» в укладенні договорів з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (фізичні особи - населення) та договорів з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем) (фізичні особи – населення у багатоквартирних будинках), які не відповідають умовам Типового договору з індивідуальним споживачем у будівлі, приміщення якої є самостійними об'єктами нерухомого майна, про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення та Типового договору з індивідуальним споживачем про надання послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення (без обслуговування внутрішньобудинкових систем), які затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 05.07.2019 № 690 (які були укладені до 04.02.2022 року, тобто до набрання чинності постанови Кабінету Міністрів України від 02.02.2022 № 85), є порушенням законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першої статті 13 Закону України “Про захист економічної конкуренції” – зловживання монопольним становищем на ринках послуг з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення в територіальних межах м. Могилів-Подільський Вінницької області (в межах територій, на якій розташовані власні та експлуатовані мережі Могилів-Подільського МКП «Водоканал») шляхом вчинення дій, що можуть призвести до ущемлення інтересів споживачів, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

3. За порушення, вказане в пункті 2 резолютивної частини цього рішення, відповідно до абзацу другого частини другої статті 52 Закону України «Про захист економічної конкуренції» накласти на Могилів-Подільське міське комунальне підприємство «Водоканал» (ідентифікаційний код юридичної особи [REDACTED]) штраф у розмірі 68 000 (шістдесят вісім тисяч) грн.

Відповідно до частини третьої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції» особа, на яку накладено штраф за рішенням органу Антимонопольного комітету України, сплачує його у **двомісячний строк** з дня одержання рішення про накладення штрафу.

Відповідно до частини восьмої статті 56 Закону України «Про захист економічної конкуренції», протягом п'яти днів з дня сплати штрафу, необхідно надіслати до Відділення документи, що підтверджують сплату штрафу.

Відповідно до частини першої статті 60 Закону України «Про захист економічної конкуренції» рішення органів Антимонопольного комітету України може бути оскаржене до Господарського суду в двомісячний строк з дня його одержання.

Голова адміністративної колегії,
Голова Відділення

Олег ФЕДОРЧУК